

**Joensuun seudun
kansalaisopisto**

Lasten ja nuorten
kuvataideopetus

OPINTO-OPAS

Lukuvuosi 2024–2025

YLEINEN OPPIMÄÄRÄ

OPPAAN SISÄLTÖ

Tämä opinto-opas on suunnattu kuvataideopinnoissa opiskelevan lapsen ja nuoren vanhemmille, huoltajille ja opiskelijoille itselleen.

1. TAITEEN PERUSOPETUS (TPO)

2. OPINTOJEN TASOT

3. OPINTOSUORITUKSET

- 3.1 Oppimisen arviointi
- 3.2 Todistukset
- 3.3 Taiteen perusopetuksen opintojen hyväksilukeminen lukio-opinnoissa
- 3.4. Oma taideprojekti
- 3.5 Arvioinnin uusiminen ja oikaisu
- 3.6 Siirtyminen laajan oppimäärän opintoihin

4. OPPILASTYÖT

- 4.1 Kuvien käyttöluja
- 4.2 Oppilastyöt
- 4.3 Oppilastöiden näyttelyt

5. TIETOJEN KERUU JA TIEDOTTAMINEN

- 5.1 Oppilasrekisteri
- 5.2 Kurssipalautteet
- 5.3 Oppilaan erityistarpeet
- 5.4 Oppilastiedotteet
- 5.5 Muutokset kurssin kokoontumiskerroissa

6. ILMOITTAUTUMINEN

- 6.1 Huoltajan vastuulla
- 6.2 Jatkoilmoittautuminen
- 6.3 Uusien oppilaiden ilmoittautuminen
- 6.4 Osallistuminen kevätkauden kurssille
- 6.5 Opiskelupaikan peruuttaminen

7. KÄYTÄNNÖN OHJEITA OPPILAALLE JA HUOLTAJILLE

- 7.1 Oppitunnin alkaminen ja päättyminen
- 7.2 Tuloksellinen työskentely vie aikaa
- 7.3. Järjestyssäännöt
- 7.4 Suojavaatteet
- 7.5 Eväät
- 7.6 Puhelimien käyttö
- 7.7 Poissaolot

8. YHTEYSTIEDOT

1. TAITEEN PERUSOPETUS (TPO)

Taiteen perusopetuksessa (TPO) noudatetaan valtakunnallisia opetussuunnitelman perusteita, jotka perustuvat taiteen perusopetuksesta säädettyyn lakiin (633/1998) ja asetukseen (813/1998). Opetussuunnitelma on luettavissa Joensuun kaupungin verkkosivuilla osoitteessa:

<https://www.joensuu.fi/taiteen-perusopetus>

Kuvataiteen yleinen oppimäärä on laajuudeltaan 500 tuntia. Se koostuu kuvataiteen yhteisistä opinnoista (300 t) ja teemaopinnoista (200 t). Yhtenä lukuvuonna opintoja kertyy 84 tuntia.

Kuvataiteen opetus on tavoitteellista, tasolta toiselle etenevää opetusta. Opinnot luovat perustaa oppilaan omakohtaisen taidesuhteen kehittymiselle. Luovuuteen rohkaisevana opetus tukee oppilaan oman ilmaisun kehittymistä.

2. OPINTOJEN TASOT

Opintopolku yleisen oppimäärän opinnoissa muodostuu yhteisistä opinnoista (300 tuntia) ja teemaopinnoista (200 tuntia). Yhtenä lukuvuonna opintoja kertyy 84 tuntia. Varhaisiän opintoja voidaan lukea hyväksi perusopintojen loppuvaiheessa. Opintojen hyväksilukeminen käsitellään aina tapauskohtaisesti. Opintopolku on myös aina yksilöllinen. Opiskelijaksi voi tulla koska tahansa opintopolun varrelta. Opinto-ohjausta ja neuvontaa antaa koulutussuunnittelija elina.vaaherkumpu@joensuu.fi.

Varhaisiän opinnot

- 4–6-vuotiaat
- 2 t / viikko, 56 t / lukuvuosi

Varhaisiän opinnoissa kuvataiteisiin tutustutaan leikinomaisen ja mielikuvitusta rikastavan työskentelyn kautta. Harjoitellaan monipuolisesti kuvallista ilmaisua.

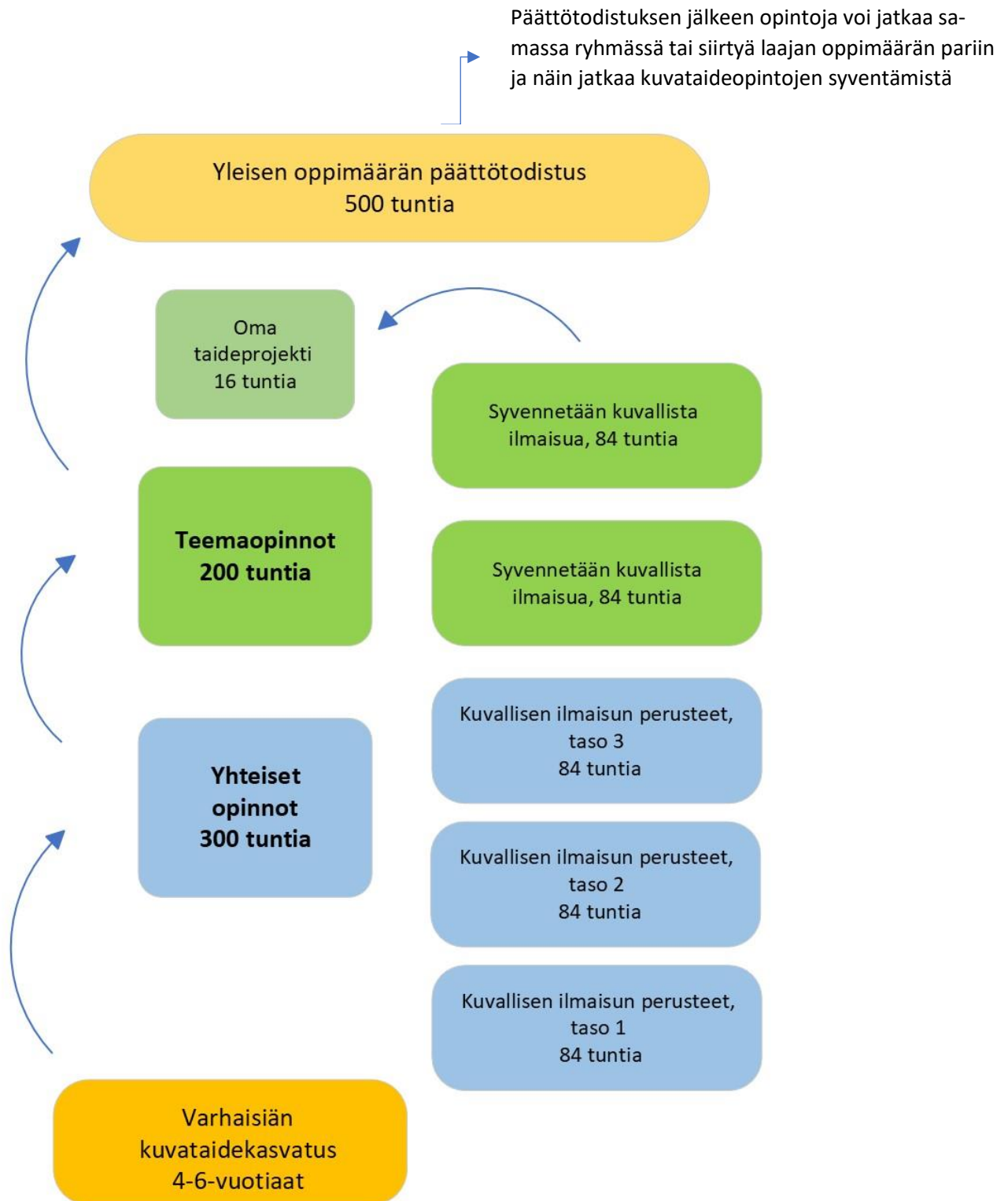
Kuvataiteen opinnot yleisessä oppimäärässä

- **yhteiset opinnot, 300 tuntia**
 - kouluikäiset
 - 3 t / viikko, 84 t / lukuvuosi
- **teemaopinnot, 200 tuntia**
 - kouluikäiset
 - 3 t / viikko, 84 t / lukuvuosi
 - sisältää oman taideprojektin tekemisen

Kuvataiteen yhteisissä opinnoissa kehitetään monipuolisesti kuvallista ajattelua ja ilmaisua. Opetellaan työskentelytapa, johon kuuluu ideointi, suunnittelu, toteutus ja arviointi.

Teemaopintojen keskiössä on kuvataiteellisen ajattelun ja ilmaisun tavoitteellinen ja pitkäjänteinen syventäminen. Teemaopintoihin kuuluu myös oman taideprojektin suunnittelu ja toteutus.

Kuva 1. Opintojen eteneminen

3. OPINTOSUORITUKSET

3.1 Oppimisen arviointi

Lukuvuoden aikana oppimista ohjataan ja arvioidaan oppimisprosessin eri vaiheissa antamalla jatkuvaa vuorovaikutteista ja oppilaiden osallisuutta edistävä palautetta oppitunneilla.

Oppimisen arviointia tehdään lukuvuosittain myös kirjallisesti. Arvioinnin tarkoituksena on oppilaan edistymisen havainnoiminen, kannustaminen ja tukeminen. Lukuvuoden opetuksen sisältö ja oppimisen arviointi kirjataan kokonaisuudessaan vuosittain keväällä oppilasrekisteriin, josta ne tulostetaan myöhemmin todistuksen liitteeksi.

3.2 Todistukset

Yleisessä oppimäärässä jaetaan yksi todistus. Todistukset postitetaan pääsääntöisesti lukuvuoden päättyessä keväällä.

- **Yleisen oppimäärän PÄÄTTÖTODISTUS** annetaan, kun suoritettuina ovat yhteiset opinnot ja teemaopinnot (yhteensä 500 tuntia).
- **Osallistumistodistuksen** oppilas saa, jos hän lopettaa opintonsa siten, että yleisen oppimäärän mukaiset opinnot eivät ole tulleet täyteen. Osallistumistodistus postitetaan opintojen päättymisestä tehdyn ilmoituksen jälkeen tai kun todetaan oppilaan lopettaneen (ei ilmoitaudu seuraavalle lukuvuodelle).

3.3 Taiteen perusopetuksen opintojen hyväksilukeminen lukio-opinnoissa

Joensuun lukioissa on mahdollisuus saada hyväksiluetuksi kuvataiteen suorituksia seuraavasti:

Yleinen oppimäärä, päättötodistus	2 kurssia (4 opintopistettä)
Laajan oppimäärän perusopintojen todistus	3 kurssia (6 opintopistettä)
Laajan oppimäärän päättötodistus	3 kurssia (6 opintopistettä)

Maksimimäärä hyväksiluettavista taiteen perusopetuksen opinnoista on 6 kurssia (12 opintopistettä), vaikka opiskelijalla olisi todistuksia useammalta taiteen alalta.

3.4. Oma taideprojekti

Opintojen teemaopintojen vaiheessa tehdään oma taideprojekti. Taideprojekti on oppilaan omista lähtökohdista käsin suunniteltu ja toteutettu teos. Tavoitteena on vahvistaa oppilaan omaa ilmaisua ja omaa tutkivaa otetta ja ongelmanratkaisuun pyrkivää työskentelytapaa. Työn kesto on noin kolmen opintokerran mittainen.

3.5 Arvioinnin uusiminen ja oikaisu

Arvioinnin oikaisussa noudatetaan valtakunnallisia ohjeita, jotka on määritelty asetuksessa taiteen perusopetuksesta 6.1.1998/813. Arvioinnin oikaisua haetaan kirjallisesti opiston rehtorilta viimeistään kuukauden kuluessa siitä, kun tieto arvioinnista on annettu.

3.6 Siirtyminen laajan oppimäärän opintoihin

Oppilaan on mahdollista siirtyä asuinpaikastaan riippumatta opiskelemaan Joensuussa toimiviin laajan oppimäärän perusopintoihin tai syventäviin opintoihin. Lisätietoja mahdollisista ryhmistä saa kuvataideopetuksen toimistosta ja koulutussuunnittelijalta.

Laajan oppimäärän mukaisia syventäviä opintoja annetaan mm. Pekkalan kartanon toimipisteessä. Syventäviä opintoja voi suorittaa työpajaopinnoissa tai jatkaa opiskelua ns. isojen oppilaiden (yli 12-vuotiaat) perusrhythmissä. Taiteenalakohtaisista työpajoista on valittavana seuraavia työpajoja: grafiikka, laaja kuvataide, kuvanveisto, maalaus, piirustus, sarjakuva ja kuvitus, muotoilu ja arkkitehtuuri sekä valokuvaus. Työpajoissa suosittelemme vähintään 13 vuoden ikää.

4. OPPILASTYÖT

4.1 Kuvien käyttö lupa

Ilmoittautumisen yhteydessä kysymme, saammeko käyttää kuvia oppilaan töistä ja/tai hänen työskentelystään Joensuun seudun kansalaisopiston tiedotuksessa eli esimerkiksi erilaisissa julkaisuissa, Facebookissa ja Instagramissa. Kysymme kuvaustilanteessa luvan (aina) myös lapselta. Sellaisia henkilökuvia, josta oppilaan voi tunnistaa, emme ota lainkaan.

Näyttelyihin osallistumisesta emme kysy erikseen lupaa, koska ne kuuluvat kuvataiteen perusopetukseen. Jos jostain syystä et halua, että huollettavasi teos on mukana näyttelyssämme, ole yhteydessä toimistoon.

4.2 Oppilastyöt

Opiskelutilanteissa kadonneita ja rikkoutuneita töitä ei korvata. Opettaja ja oppilaat huolehtivat yhdessä töiden huolellisesta säilytyksestä. Lukuvuoden aikana valmistuvia töitä oppilas saa usein viedä heti kotiin.

Näyttelyssä olleiden töiden hakuajoista ilmoitetaan erikseen. Oppilastöitä voidaan säilyttää rajallinen aika. Huolehdittehan, että näyttelyssä olleet teokset noudetaan ilmoitettuun päivään mennessä. Lukuvuoden aikana valmistuneet teokset viedään kotiin viimeistään lukukauden päättyessä.

4.3 Oppilastöiden näyttelyt

Lasten ja nuorten kuvataideopetuksen näyttelyt ajoittuvat usein kevätlukukauden puolelle. Näyttelyitä on järjestetty mm. kirjastoissa ja kouluilla. Näistä tiedotamme ajankohtien varmistuttua.

5. TIETOJEN KERUU JA TIEDOTTAMINEN

5.1 Oppilasrekisteri

Joensuun seudun kansalaisopisto ylläpitää oppilasrekisteriä, joka sisältää oppilaiden ja huoltajien henkilö- ja yhteystiedot, tiedot oppilaan opiskeluryhmistä ja läsnäolotunneista sekä oppimisen arvioinnit. Läsnäolotiedot kerätään ryhmien päiväkirjoihin. Yhteystietojen muutoksista on hyvä ilmoittaa välittömästi toimistoon, esim. muuttuneet osoitteet eivät päivitty meille automaattisesti.

5.2 Kurssipalautteet

Keräämme kurseistamme kurssipalautetta. Oman ryhmäsi kurssipalautelinkin löydät osoitteesta <https://uusi.opistopalvelut.fi/joensuu/fi/> oman kurssisi kohdalta. Kurssipalautteet auttavat meitä kehittämään työtämme ja on antoisaa kuulla huomioistanne, parannusehdotuksista ja onnistumisistamme. Kurssipalautteen voi täyttää yhdessä lapsen tai nuoren kanssa.

5.3 Oppilaan erityistarpeet

Opettajan olisi erittäin tärkeä tietää esimerkiksi oppilaan allergioista tai muista, opetuksessa huomioonotettavista asioista. Nämä tiedot ovat luottamuksellisia, oppilaan ja opettajan välistä yhteistyötä helpottavia yksityisasioita. Näitä tietoja voi antaa opettajalle tai kuvataideopetuksen toimistoon.

5.4 Oppilastiedotteet

Oppilastiedotteet lähetetään sähköisesti syyslukukauden alussa ja kevättalvella. Tiedotteissa kerrotaan mm. lukukauden aikatauluista ja tulevista tapahtumista.

5.5 Muutokset kurssin kokoontumiskerroissa

Silloin, kun kurssin oma opettaja ei pääse paikalle, pyritään ensisijaisesti järjestämään tilalle sijaisopettaja. Jos tämä ei onnistu ja opetuskerta joudutaan perumaan, tästä tiedotetaan heti tekstiviestillä ja sähköpostilla. Tästä syystä on tärkeää, että yhteystiedot ovat ajantasaiset. Peruttu opetuskerta siirretään toiseen ajankohtaan, josta tiedotetaan mahdollisimman pian.

6. ILMOITTAUTUMINEN

6.1 Huoltajan vastuulla

Huoltaja huolehtii aina kaikki oppilaan ilmoittautumisiin, perumisiin ja muihin muutoksiin liittyvät asiat, mikäli oppilas on alle 18-vuotias. Lapsen tai nuoren omaa ilmoitusta ei voida huomioida edes kurssin vaihtamisesta.

6.2 Jatkoilmoittautuminen

Kun oppilas on hyväksytty kuvataideopetukseen, hän säilyttää oppilaspaikkansa ilmoittautumalla seuraavalle lukuvuodelle keväällä lähettämiemme ohjeiden mukaisesti. Huolehdittehan, että jatkoilmoittautumiset tehdään määräaikaan mennessä, sillä muutoin emme voi taata, että oppilas pääsee toivomaansa ryhmään.

6.3 Uusien oppilaiden ilmoittautuminen

Uudet oppilaat valitaan ilmoittautumisjärjestyksessä. Ilmoittautuminen alkaa toukokuussa. Vapaita oppilaspaikkoja voi kysellä myös kuluvan lukukauden aikana toimistosta. Oppilas voi pitää opinnoistaan myös välivuoden. Välivuodesta tulee tehdä kirjallinen ilmoitus toimistoon.

6.4 Osallistuminen kevätkauden kurssille

Lähes kaikille taiteen perusopetuksen kevätlukukauden kursseille voi ja kannattaakin ilmoittautua samalla, kun ilmoittautuu syyslukukaudelle. Tarkistamme loppuvuodesta tilanteen ja mikäli ilmoittautumista kevätkaudelle ei ole tehty, siirrämme automaattisesti kevätlukukauden vastaaville kursseille kaikki oppilaat, jotka ovat syyslukukaudella mukana, ellei huoltaja muuta ole ilmoittanut. Tähänkin sovelletaan normaaleja perumiskäytäntöjä eli perua voi vielä 7 vrk ennen kyseisen kurssin alkua.

6.5 Opiskelupaikan peruuttaminen

Oppilaspaikan peruutus on tehtävä kirjallisesti tai soittamalla toimistoon viimeistään 7 vrk ennen opetuksen alkamista. Perumisessa sovelletaan kansalaisopiston perumisehtoja ks. (<https://uusi.opistopalvelut.fi/joensuu/fi/>). Peruutus on tehtävä kirjallisesti tai soittamalla myös silloin, jos oppilas lopettaa opinnot lukukauden aikana. Huom! Ilmoitus opettajalle ei ole riittävä peruminen! Kesken lukukauden lopettaneiden lukukausimaksua ei palauteta.

7. KÄYTÄNNÖN OHJEITA OPPILAALLE JA HUOLTAJILLE

7.1 Oppitunnin alkaminen ja päättyminen

Opintokerta muodostuu 4-6-vuotiaiden ryhmissä 2 x 45 minuutin mittaisista oppitunneista ja perus- ja työpajaopetuksessa 3 x 45 minuutin mittaisista oppitunneista. Opintokerran alussa valmistellaan uusi tehtävä. Opettaja esittää kysymyksiä ja antaa virikkeitä, joiden pohjalta oppilaat pohtivat

yhdessä käsiteltävää asiaa. Tehtävään liittyy usein myös uuden tekniikan oppiminen tai jonkin kuvataiteen ilmiön havainnollistaminen. On siis tärkeää, että kaikki ryhmän oppilaat ovat ajoissa paikalla. Oppitunnin lopussa tarkastellaan ja arvioidaan tehtyjä töitä, huolletaan työvälineet ja siivotaan luokka. Työn lopetus on yhtä olennainen osa oppituntia kuin aloitus ja työskentely.

Pienimmät oppilaat voivat haluta, että vanhemmat ovat mukana tunneilla. Ensimmäisellä kerralla vanhempi voi jäädä seuraamaan lapsen opiskelua, jonka jälkeen lasta voi odottaa esimerkiksi aulan oleskelutiloissa.

7.2 Tuloksellinen työskentely vie aikaa

Taiteen tekemisessä tulosten saavuttaminen edellyttää asioiden sisäistämistä ja sitoutumista pitkäjänteiseen työskentelyyn. Kuvailmaisuus kehittyy vähitellen, yritysten ja erehdysten ja oman henkisen kypsymisen kautta. Opetuksen tavoitteena on käynnistää kasvutapahtuma – tulokset näkyvät vähitellen.

Kuvataideopintojen päätarkoitus ei ole tuottaa taideteoksia, vaan oppia erilaisia valmiuksia. Oppitunneilla itse työprosessilla saattaa olla suurempi merkitys kuin työn tuloksella. Tie omaan taiteelliseen ilmaisuun on pitkä ja välietappeja on monta. Keskustelemalla opettajan kanssa saat selville opetuksen tavoitteet ja asiat, joita työskennellessä harjoiteltiin.

7.3. Järjestyssäännöt

Työrauha, suvaitsevaisuus ja hyvät tavat ovat meille tärkeitä. Käytössämme on myös kuvitettu, ongelmatilanteiden ratkaisuun pyrkivä malli, jonka avulla voidaan ottaa asiat puheeksi pienelläkin kynnyksellä.

7.4 Suojavaatteet

Huolehdi mukaan tunneille sopivat suojavaatteet ja -kengät! Kuvataidetunneille ei siis lempivaatteissa! Suojavaatteeksi soveltuu hyvin esim. esiliina, iso paita tms.

7.5 Eväät

Opetustuntien aikana on mahdollista pitää pieni eväshetki. Eväinä voi olla esimerkiksi leipää, hedelmiä ja juomaa. Ei kuitenkaan karkkia ja energiajuomia.

7.6 Puhelimien käyttö

Olemme yhdessä sopineet, että puhelimen käyttö peli- ja viihdetarkoituksiin tuntien ja välituntien aikana on kielletty. Puhelin voi olla mukana repussa.

7.7 Poissaolot

Kuvataideopetus perustuu jatkuvuuteen. Siksi on tärkeää, että oppilas osallistuu oppitunneille säännöllisesti. Useamman kerran poissaolosta on hyvä ilmoittaa toimistoon.

8. YHTEYSTIEDOT

koulutussuunnittelija Elina Vaaherkumpu, 050 9126687
elina.vaaherkumpu@joensuu.fi

opintosihteeri Anne Kankaanpää, 050 4087936
anne.kankaanpaa@joensuu.fi
Toimisto avoinna: ma – to klo 9:00 –15:30 ja pe klo 9:00 –14:00
Osoite: Pekkalankatu 7A 80260 Joensuu

Seuraa meitä somessa!

www.joensuu.fi/kansalaisopisto

facebook.com/kuvataiteenperusopetusjoensuu

instagram.com/pekkalan.kuvataidekoulu

